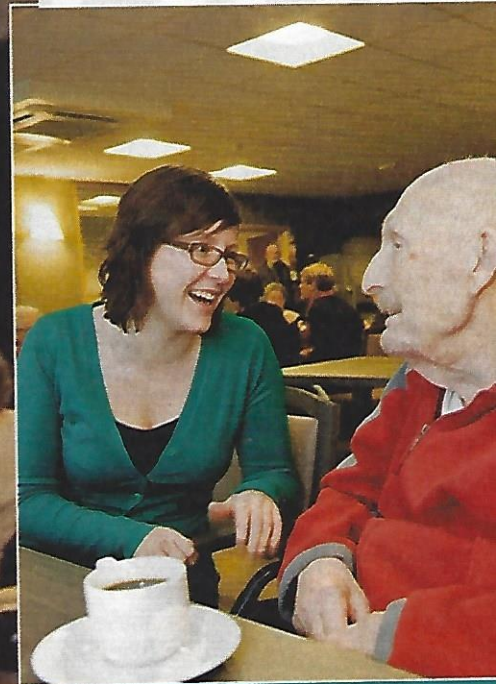

"Kunstheup of niet,

Een babbel met de nog kwieke Jozef.

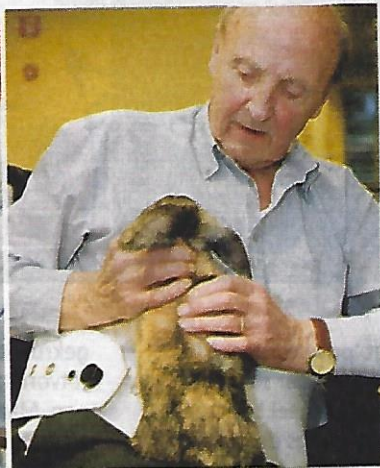
Een dagje meedraaien in een rusthuis... Best confronterend, zeker voor onze piepjonge Libelle-redacteur Lisa. Maar ze bracht wel hartverwarmende, en ook aangrijpende, verhalen mee. Een onvergetelijke dag.

IN HET RUSTHUIS

nóg een wals voor Solange en Gaby!"

Gezellig samen aan tafel, want 'zien eten, doet eten'.

Adelín vindt troost bij het huiskonijntje Flappie.

Rosa is 96 en meteen 'de oudste bewoonster'.

Adelín heet hij, de man die mijn hart gestolen heeft in woon- en zorgcentrum Weverbos in Gentbrugge. Een man van 70 jaar, tot tranen toe ontroerd als hij de wals hoort die zijn overleden broer vroeger altijd speelde op zijn accordeon. "Hij was zo goed, mevrouw. Ik kon zijn vingers nooit volgen, zo snel gingen ze!" Het is tijdens het muziekuurtje dat ik hem leer kennen. Of hij hier al lang woont, vraag ik. Dat hij hier gewoon op bezoek is, zegt hij. Hij woont om de hoek en komt hier graag 's middags zijn koffietje drinken, zo heeft hij wat gezelschap. Hij vertelt honderduit over zijn moestuin waar hij wortels kweekt en sla en *patatjes*. Hij praat met Jozef, de vriend die hij komt bezoeken, en is heel lucide. Tot het muziekuurtje voorbij is en hij me vraagt om hem recht te helpen. Hij blijkt vastgegespt te zitten in een rolstoel, een uitzonderingsmaatregel die in Weverbos genomen wordt om beginnende demente-

renden tegen zichzelf te beschermen. 'Maar mevrouw, ik moet naar huis', kijkt hij me met smekende ogen aan. 'Ik woon hier niet, ik woon hier om de hoek!' Het zijn de medewerkers van Weverbos – emotioneel sterke en bewonderenswaardige mensen – die hem kalmeren. Niet ik. Net als hij, geloofde ik dat hij naar huis mocht, naar zijn moestuin en *patatjes*. Een dag in woon- en zorgcentrum Weverbos: ik verzeker je, het laat je niet meteen los.

En nu nog een tango!

'Vanaf een zekere leeftijd doet ook vreugde pijn', zei de komiek Charlie Chaplin. Na een dag in een rusthuis begrijp ik wat hij bedoelt. Alles heeft een zekere tragiek hier, zelfs een uitbundige lach. Maar toch ben ik het absoluut oneens met Chaplin. Want het is niet omdat mensen fysiek en/of mentaal aftakelen, dat ze niet meer genieten van liefde, van enthousiasme, van plezier. De

pijn, waar Charlie Chaplin het over heeft, zit volgens mij in het hart van de toeschouwer. Want ook ik heb vandaag soms een krop in de keel, terwijl dat volgens de bewoners nergens voor nodig is. Bijvoorbeeld wanneer twee dames enthousiast aan het walsen gaan. Kunstheup of niet, de jarige Solange en haar vriendin Gaby'ke dansen de ziel uit hun lijf. En laat ik eerlijk zijn: er zit meer zwier in die kwieke dame-tjes dan er ooit in mijn 25-jarige lijf heeft gezeten en misschien ooit zal zitten. Moet ik er nog bij vertellen dat ze na de wals een tango hebben aangevraagd? En hoe ze straalden?

Druk in het rusthuis

In dit rusthuis kiezen ze bewust voor een gemeenschappelijke vorm van ontbijt, lunch en diner onder het motto 'zien eten, doet eten'. Wie fit genoeg is om in de leefruimte te eten, maar kiest om dat alleen op de

Dubbel genieten van

Lisa rijdt Jacoba, nog in nachtjapon, naar haar kamer.

Ongelooflijk hoe hond Hillario sommige bewoners doet opleven.

► kamer te doen, betaalt 2,5 euro extra per maaltijd. Een drastische maatregel, maar het werkt: de bewoners moeten zich verplaatsen, sociaal zijn en hun tafelgenoten helpen waar mogelijk. Iedereen heeft een vaste plaats gekozen, waardoor het voor het personeel makkelijker is om een oogje in het zeil te houden en ondervoeding te voorkomen. De ouderen bewaren zo ook hun gevoel van eigenwaarde. "Ik let altijd extra goed op de vogeltjes in de leefruimte", vertelt de 89-jarige Jacoba. "Om 10 uur 's avonds kom ik nog een keer kijken om te zien of hun kooi wel afgedekt is. Het is belangrijk dat ik dat doe, want de verpleging vergeet het vaak." Tijdens de dag zijn er talrijke activiteiten. Om 10.30 uur komt een vrijwilligster, Renée met haar hond Hillario. Iedereen krijgt wat koekjes en mag de hond voeden, aaien en knuffelen. Het is onvoorstelbaar wat zo'n bezoekje met de inwoners doet, vooral met de dementerenden. Mensen die dagenlang doelloos voor zich uitstaren, leven plots op. Ook voor mensen die al op jongere leeftijd in een rusthuis terechtgekomen zijn er – weliswaar beperkte – mogelijkheden. Zo is er Jeanine, die op haar eenenzestigste verlamd raakte en niet meer alleen kan wonen. Zij is heel erg geïnteresseerd

in internet en krijgt 'privés' van Wido, de animator. "We leren haar surfen en mailtjes sturen, allemaal heel basic. Maar het leukste wat we onlangs deden, is Google Streetview. We zijn met alle bewoners op zoek gegaan naar hun huis. Dat was ontroerend, maar soms ook moeilijk. Het gebeurde dat hun huis gesloopt was, of dat ze het niet meer herkenden." Jeanine heeft ondertussen haar huis opgezocht op Google Streetview. "Kijk,

gekruid en ze worden geserveerd in buffetvorm zodat je altijd extra kunt opscheppen. Maar toch. "Tja mevrouw, ik maakte vroeger altijd zelf mijn eten", vertellen de dames aan mijn tafel. Wat je hier goed ziet, is dat oud worden je vrijheid verliezen is. Geholpen moeten worden. Afhankelijk worden. Niet meer zelf kunnen beslissen wanneer je naar het toilet gaat. Niet naar buiten kunnen gaan als je dat wilt. "Ik ben 39 jaar dienstster geweest in

Libelle-redacteur Lisa "Jeanine heeft net haar huis teruggevonden op Google Streetview. 'Kijk, mijn gordijnen hangen er nog...' Het pakt me"

dat is het. Met die groene poort. Mijn gordijnen hangen er nog!" Een ontroerend simpele trip *down memory lane*.

Je vrijheid verliezen

Om 12 uur is het tijd voor de lunch en het daarbij horende geklaag over de maaltijd. Er is te weinig eten, de kip is te droog, het eten is niet gekruid genoeg... Nochtans wordt er met zo veel mogelijk rekening gehouden: de maaltijden zijn extra

een restaurant", vertelt Jacoba. "Ik heb gerend alsof mijn leven ervan afhing. En nu zit ik in een rolstoel en kan ik zelfs niet meer staan. Beeld je eens in dat je dan naar het toilet moet? Elke dag worstel ik om mijn broek uit en aan te doen. Maar ik wil het zelf doen, nu ik het nog kan. Dát is mijn beetje vrijheid." Zo lang mogelijk actief blijven past perfect in de filosofie van Weverbos, en elk personeelslid stimuleert die houding bij de bewoners.

de goeie dagen

Jeanine is verbaasd over wat er allemaal mogelijk is met internet.

De dementerende Germaine krijgt verdrietig nieuws over haar vriend.

Het eindstation

Al wordt er af en toe geklaagd in Weverbos, het gevoel van aanvaarding en tevredenheid overheerst. De inwoners hebben zich erbij neergelegd dat ze hun laatste jaren hier zullen slijten. "Dit is voor ons het laatste station", vertelt Jacoba. "Eens je in een rusthuis belandt, geraak je er niet meer weg. En af en toe vallen er mensen weg, dat weten we. Vorige week nog mijnheer Kalle. Hij was niet eens zo oud. Maar hij had genoeg van het leven, dat wisten we allemaal. Wij zijn hier allen bezig aan onze laatste rit en je weet nooit wie de volgende zal zijn." Het is ontluisterend hoe de bewoners van Weverbos hun lot aanvaard hebben. Niemand lijkt bang om te sterven. "Wij maken het levens-einde heel bespreekbaar in dit woonzorg-centrum", vertelt voorzitter Ronald De Buck. "We willen het onderwerp euthanasie niet uit de weg gaan. Maar let wel: wij volgen altijd de wens van de bewoner, niet van zijn of haar kinderen. Dat zorgt weleens voor conflicten, maar zo zij het. Toen een dame zich bedacht in verband met euthanasie, zeiden haar kinderen: 'Ja, maar de begrafenisondernemer komt zaterdag!' Dan houden wij het been stijf. We proberen het ook voor de persoon in kwestie zo aangenaam mogelijk te maken.

De laatste keer heeft onze kok Veerle een speciaal ijsje gemaakt, dat was de laatste wens van onze bewoonster. Een dame blanche. Met echte slagroom en echte chocolade. Samen met haar familie heeft ze daar nog van kunnen genieten. Dolgelukkig was ze. Die kleine dingen worden plotseling heel groot op zo'n ogenblik. We hebben ook een persoonlijke assistente die per week een halfuurtje per inwoner vrijmaakt om met hen te praten. Dat kan gaan over banale dingen, maar ook over sterven. En als er iemand wegvalt, gaat zij mee naar alle begrafenissen. Mensen worden hier vrienden, iemand verliezen doet pijn."

Namen noemen

Op het gelijkvloers van Weverbos wonen 31 bejaarden met dementie. Zij worden extra goed in de gaten gehouden en krijgen activiteiten die op hun mentale mogelijkheden afgestemd zijn. Pim Pam Pet, geschikt voor kinderen vanaf acht jaar, blijkt een onmogelijke opdracht voor sommigen. Gina, Gerda, Geike, Gabrielle, Gaby... schiet door mijn hoofd wanneer Andrea een meisjesnaam moet zoeken met de letter 'G'. Machteloos kijkt ze voor zich uit, alsof het antwoord op de binnenkant van haar netvlies geschreven staat.

"Hoe heet de mevrouw die voor je zit? Ze is je vriendin...", probeert de speleider. Nog steeds blijft het stil en Andrea krijgt het moeilijker. "Georgette heet ze, dat wist je toch hé?" Natuurlijk wist ze het. Ze straalt plotseling, nu ze een naam weet. Georgette, herhaalt ze. Ondanks de inspanningen van het personeel ruikt de dame naast mij naar urine. De man achter mij barst in een hartverscheurend huilen uit. Ik besef het ten volle: onomkeerbaar achteruitgaan is vreselijk. Maar anderen zijn heel gelukkig. Net zoals het buiten de muren van het rusthuis voor sommige mensen geweldig is, en voor anderen dan weer niet.

Oude liefde roest niet

Of er hier al veel mensen verliefd zijn geworden op elkaar, vraag ik tijdens het avondeten. "Ik vind mijn goesting niet onder de mannen", antwoordt Jacoba. "Het zijn er maar zes!" Het klopt dat er opvallend meer vrouwen zijn. Op naar de mannen dus, zij hebben immers wel keuze genoeg. "Niemand hier is zo schoon als mijn vrouw", antwoordt de 88-jarige Jozef. "Zij woont nog in Spanje, waar ik 20 jaar met haar geleeft heb. Ik bel haar elke week. We hebben zes kinderen en acht kleinkinderen. Hoe oud ze zijn? Dat weet ik niet. Dat verandert zo snel." Er wonen verschillende koppeltjes in het rusthuis. Sommige hebben een tafeltje voor twee. Ze wonen apart, de ene in een serviceflat op de tweede verdieping, de andere in een kamer. Maar elke maaltijd eten ze samen. En dan is er nog het ontroerende verhaal van Germaine die verliefd werd op een bewoner en hem, onafscheidelijk, overal in zijn rolstoel heen duwde. Zo ontroerend simpel kan liefde zijn. Toen Weverbos in augustus van 2011 afgewerkt werd, verhuisde zij naar hier en bleef hij in het oude rusthuis. Zij begon te dementeren, maar als ze hem om de zoveel tijd terugzag, sprongen de tranen in haar ogen. De dag dat ik op bezoek ben, heeft Wido haar net het droeve nieuws gebracht dat hij overleden is. Niemand weet echter of het tot haar doorgedrongen is. De mooie vrouw is druk bezig met het zoeken naar een dier dat met de letter 'L' begint. En in dat antwoord ligt nu haar volledige geluk.

Tekst: Lisa Gabriëls. Foto's: Benno de Wilde.